

Aktieägarnas rätt att närvara fysiskt på bolagsstämmor är ett fundament i den svenska ägarstyrningsmodellen

Kollegiet för svensk bolagsstyrning offentliggjorde nyligen för öppen remiss förslag till förändringar i Svensk kod för bolagsstyrning (som ofta enbart kallas Koden). Förslaget har föregåtts av ett antal rundabordsamtal med de som har att tillämpa Koden vare sig det är i egenskap aktieägare, styrelseledamöter, företagsledning eller som bolag som har att leva efter Koden. De synpunkter som inkommit vid och efter rundabordsamtalen ligger till grund för förslaget till reviderad Kod. Det är med stor tillfredsställelse vi ser att förslaget till reviderad Kod innehåller en ny regel om att börsbolag alltid ska hålla fysiska bolagsstämmor, oavsett om digitalt deltagande erbjuds eller inte. Bakgrunden till Kollegiets förslag i denna del är kommande ändringar av aktiebolagslagen som rent juridiskt kommer att möjliggöra genomförande endast i digital form.

Frågeställningen som vid första påseende kan verka odramatisk och endast ett uttryck för den tid vi lever i, har dock flera bottnar. Sverige har regelverk avseende bolags- och ägarstyrning som i internationell jämförelse är mycket väl utvecklade. Bakgrunden till att det svenska systemet på detta område är så väl utvecklat går tillbaka ända till 1970-talet från vilken tid väl avvägda regelverk successivt har sjösatts till gagn för såväl bolag som aktieägare. Genom aktiva och engagerade aktieägare – såväl sådana "av kött och blod" som stora förvaltare av fond- och pensionstillgångar – har Sverige lyckats utveckla och behålla en rad mycket framgångsrika börsbolag. Ett fundament i denna utveckling har varit att aktieägarna kunnat utöva sitt ägande vid bolagens högsta beslutande organ – bolagsstämman. Därtill har återkommande händelser och även s. k. företagskandaler, visat på vikten av att aktieägarna kan ställa styrelser och företagsledningar till svars inför sina uppdragsgivare; aktieägarna.

Institutionella Ägares Förening (IÄF), vars medlemmar tillsammans äger ungefär en femtedel av det totala värdet på Stockholmsbörsen, har sedan förslaget om att i aktiebolagslagen tillåta helt digitala bolagsstämmor lades fram, gjort sin röst hörd kring dessa frågor. Aktieägarnas rätt att kunna gå på en fysisk bolagsstämma, och där möta styrelse såväl som bolagsledning, är ett fundament i den svenska ägarstyrningsmodellen.

IÄF bejaktar den tekniska utvecklingen och möjligheterna till digitala bolagsstämmor som möjliggörs från och med årsskiftet i aktiebolagslagen och ser fler fördelar med den digitala utvecklingen kring bolagsstämmor – men samtliga som *ett komplement till den fysiska stämman*.

Den fysiska närvaron har uppenbara fördelar när styrelse och företagsledning ska behandla aktieägarförslag, besvara frågor eller kommentera yttranden från aktieägare. Den rent digitala formen riskerar att skapa en "skyddsbarriär" för styrelse och företagsledning i situationer där ett befogat psykologiskt tryck från aktieägarna är motiverat. S. k. hybridstämmor har sedan tidigare tillämpats med framgång och skapar möjlighet för stor närvaro från aktieägarkollektivet men samtidigt möjligheten till fysisk närvaro för de som så önskar.

Koden bygger på en modell som ger bolagen ett betydande ansvar för tillämpningen genom den s. k. följ eller förklara-modellen. De svenska institutionella ägarna förutsätter att de svenska börsbolagen följer Koden och endast i undantagsfall och när det är sakligt motiverat avviker från Koden.

Den svenska modellen för bolags- och ägarstyrning grundar sig på engagerade och ansvarstagande ägare och där är möjligheten till fysiskt deltagande på bolagsstämmor centralt. IÄF ser därför mycket positivt på de svenska regelverken avseende bolagsstämma i svenska börsbolag – i första hand ABL och Koden – ny tycks få en sammantagen utformning som befämjar ett aktivt och ansvarsfullt utövande av vårt ägande.

Vi ser fram emot att åter möta styrelser, bolagsledningarna och andra aktieägare på bolagsstämmorna 2024.

16 oktober 2023

Styrelsen IÄF

Anders Oscarsson

Anna Magnusson

Elisabet Jamal-Bergström

INSTITUTIONELLA ÄGARES FÖRENING

IÄF har 18 medlemmar: Alecta, AFA, AMF, Första AP-fonden, Andra AP-fonden, Tredje AP-fonden, Fjärde AP-fonden, Carnegie Fonder, Didner & Gerge Fonder, Folksam, Handelsbanken Fonder, Lannebo Fonder, Länsförsäkringar Fondförvaltning, Nordea Fonder, SEB Investment Management, Swedbank Robur Fonder, Skandia och Öhman Fonder.